

סיפור ישראל': דייר הפעיל רדיו וטלוויזיה נגד ההמולה של המחפלים

הוא סיפור פסימי, המבטל כמעט כליל כל אפשרות של דוֹקִיּוֹם. גיבורי הסיפור הם שניים: מישפחה חילונית ובית־כנסת. חלונות בית־הכנסת גובלים בסורגי חררי־האורחים של מישפחה והב, כי מרחק של שמונה מטר. לכאורה, אם כן, זוהי מריבת־שכנים קטנה של מה־בכך. למעשה זהו ריב עקרוני. בנימין ותיקוה הב עברו לשכונת נווה־אליעזר לפני שלוש שנים. בנימין, יוצא תימן, הוא נהג בפולחן. תיקוה היא מטפלת במעון־ילדים. אנשים מן היישוב. את הרידה קיבלו מחברת

דייר והב מסתכל מחלונו בבית־הכנסת, אל הקניין * הרב אסר: שלא חזכה להגיע לחנו לא אחת ולא המישפחה שלך

מילחמת רעש ברעש

יום־המישפט, קרה דבר־מה ששינה את יחסו של והב למאבק הזה.

קצת לפני ראש־השנה בא הרב של בית־הכנסת אלינו הביתה. שוב התור כחנו על העניין הזה, חלונות פתוחים או סגורים, רדיו פתוח או סגור, ופתאום הרב אמר: שלא תזכה להגיע לחג, לא אתה ולא המישפחה שלך!

הקללה של הרב הבהילה את מישי פחת־זוהב, מיתנה מאוד את רצונם להיאבק על מה שנראה קודם לכן בצדק מוחלט. פתאום כבר לא ברור מי הצורך ומי הקורבן. ואם ייאבקו וינצחו, האם לא תגבר או עוצמת־הקללה? האג הלה־עבר, ובני מישפחת־זוהב נותרו בחיים. הנאתם מהחג הוא היתה מועטה. גם רעש התפילות, גם הקללה הרבוצת עליהם השביתו כל שמץ של שימחה.

צל הקללה עדיין מרחף עליהם. לכן הם פוחדים להיחשף, להצטלם, להפוך את מאבקם לעניין ציבורי.

מישפחה בבית־כנסת זה דבר לא פשוט, אומר והב. בהשוואה אליהם אדם רגיל תמיד נראה אשם, לא בסדר. הם חוקים. הם תמיד צורקים.

ואכן, כך קבע גם השופט דן ארכל. בתום ריון קצר הרשיע את והב בפגיעה ברגשותיהם של מתפללים ובהפרעה לפולחן. הוא נקנס כ־400 שקלים ונידון לשישה חודשי מאסר על־תנאי, במשך שניים.

בהכרעת־הדין כתב השופט: „הנא שם הועמד לדיון בעבירה של הפרעה לפולחן, לפי סעיף 171 לחוק־העונשין. זכותם של המתפללים לפולחן חופשי הינה זכות־יסוד, שאין לפגוע בה, והפעלת מוסיקה רעשנית דווקא כיום־שבת, בזמן התפילה, מול חלונם, מהווה התגרות ופגיעה ברגשותיהם.“

והב לא זאת כלכך שלא ניצח, אלא אף הורשע בתיק פלילי, וזה הרבר המדאיג אותו ביותר. „אני צריך להור ציא תעודת־יושר מהמישטרה כדי שאוכל לקבל רישיון להסיע נוסעים. עכשיו, כמוכן, לא אקבל את התעודה. ולמה? רק מפני שהאזנתי למוסיקה?“ הבעיה עצמה נותרה ללא פתרון. והב, כמוכן, לא ידליק מכשיר רדיו או טלוויזיה בעת התפילות, לא בשנתיים הקרובות, כשעונש־המאסר תלוי נגדו. המתפללים, כמוכן, יוסיפו להרעיש כמקודם. **שרה ליבוביץ *** והב ביקש לא לצלמו מלפנים.

והב, כועס, הפעיל את הרדיו ואת הטלויזיה בעוצמה גבוהה. מתוך ערותו של הגבאי ראש־חורש בבית־המישפט: „באוגוסט '86, ביום שבת, היינו מתפללים מוסף, ופתאום שמענו רעש של רדיו. חצי מהקהל יצא לחצר, אז ראינו שברירת הנאשם, שיש בה סורגים, יש שם שטח פנוי, והוא שם את הרמקול וניגון שם מוסיקה בקול רם.“

והב אומר כי כך תמיד הם מפעילים את הרדיו, בעוצמה כזו. הילדים אוהבים לצפות בשבתות בטלוויזיה בכבלים, ולעיתים, בתוס־לב, הם מגבירים את עוצמת־הקול. „זכרתי לשמוע מוסיקה“, הוא אומר, „גם בשבת, גם בזמן שאנשים אחרים מעריפים להתפלל.“

רעש מול רעש. הגבאי מיהר לבית והב, ביקש כי יסגרו לאת־ר את הרדיו. „המחשבה שאנחנו, יהודים, מרליקים רדיו בשבת מכאיבה להם מאוד, כך הם אמרו לנו. ומלבד זאת, קשה להם להתפלל כשברקע מתנגנת מוסיקה.“

והב ניצל את יתרונו היחסי. „סיגרו אתם את חלונותיכם, ואנחנו נסגור את הרדיו“, אמר להם. „כבוד צריך להיות הרדי. אם הם אינם מכבדים אותנו, מדוע שאכבדו אותם? הם לא סגרו את החלונות, ואני לא סגרתי את הרדיו!“

אפשר שהסיכסוך הזה היה מסתיים בפשרה טיבעית. מישוה, ואין זה משנה מי, היה מתעיף ומנמך מעט את עוצמת־הרעש שלו. היריב, באופן טיבי, עי, היה סולת, מוחל על כבודו ומחליש את רעש־ישלו.

קיללת הרב

ל א כ כ קרה כאן. גבאי בית־הכנסת בחר בדרך אחרת. הוא התלונן במי־שטרה. והב הוזמן לחקירה.

„לא התרגשתי. ההיפך. שמתחתי סיי פרתי לשוטרים מה קורה כאן, וכשהם אמרו לי שזה יגיע לבית־המישפט, אמרתי להם שמכתיבתי זה בסדר.“

„אפילו עורר־דין לא שכרתי. בשי ביל מה? הרי כל־כך ברור שאני צודק. אני כבר אסביר לשופט מה קורה, כך חשבת, והשופט יעשה איזשהו הסדר שאני לא אפריע להם, והם לא יפריעו לי.“ וביתניים, בעוד שכולם המתינו לו—

תפילה, בהתחלה הם לא מבינים מה קורה, מה זה? מה עושים לכם? הם שואלים אותנו.“

יום שישי השעה 4.30 אחר־הצהריים. חלונות בית־הכנסת סגורים. תיקוה פותחת את חלונותיה. זה עתה התחילה התפילה. קולות־השירה נעיי מים.

„עוד מעט הם יפרצו בצעקות. אילו כזה היה המצב הרגיל, לא היינו מתלוננים.“

חצי שעה אחר־כך. קולות התפילה רמים. כדי שאפשר יהיה לדבר בחדר־האורחים של מישפחה והב, צריך להרים את הקול, ממש לצעוק. „מתפללים רבים בבית־הכנסת הזה הם חוריים־בשוכה. הם אינם יודעים להתפלל בצורה יפה ותרבותית. משום־מה הם חושבים שצעקות בקול רם זו התפילה הנכונה.“

הרממה המשתררת בתום התפילה שקטה כל־כך, כמעט מודרה. „אחרי כמה ימים של רעש כזה גבאי אליהם וביקשתי שיסגרו את חלונות בית־הכנסת, הפונים לדירתנו. הגבאי לא הסכים. הוא אמר שאם החלונות יהיו סגורים המתפללים ייעו, וכי למעשה אין לנו ברירה אלא לסבול את הרעש הזה“, אומר בנימין והב.

סיכסוך־שכנים. בנימין ותיקוה והב רוצים לעבור לדירה אחרת. מצבם הכלכלי הופך את הפיתרון הזה לחלום רחוק. השכנים, שגרו בדירה מולם, מישפחה דתית, עקרו למקום אחר. מי שקנתה מהם את הדירה עברה לבית חברים, מחמת הרעש. ריירים הרדים בקומות העליונות, רדיים אף הם, אינם מוכנים להתעמת עם גבאי בית־הכנסת. גם בנימין והב מתביישי. הסיכסוך אינו לרווחה. „הוריי רדיים מאוד. גרלתי בתוך הדת, ואין לי שום טינה נגד הדת או הדתיים. רק הרעש הזה בלתי־נסבל“, הוא אומר, „אני נלחם נגדם בלי־תלדבריו, מהנרס עירוני שביקר כמי קום קבע כי רמת־הרעש גבוהה מדי מותר. את תגובת העירייה אי־אפשר לקבל.“

חוזרים בתשובה

יש מתי אטמים באוזניים, פקקים, צמר־גפן — כלום לא עזר. הרעש חודר לבית בצורה בלתי־נסבלת.

ה סיכסוך נקלע למבוי סתום. והב ביקש מהמתפללים שיתחשבו בו. הגבאי, ישראל ראש־חורש, התנגד.

וחתונות בבית־הכנסת. עד חצי הלילה מנגנים ושרים עם תופים ורמקולים חזקים. „בשבתות אנחנו רוצים לנות. איי

תיקוה והב ליד הרדיו

אפסים באוזניים, פקקים, צמר־גפן — כלום לא עזר

הסכיבה, לבחון את השכנים, הם אמרים.

„אפשר להתפוצץ!“

ב חורף נבנסו לביתם החדש. כי קיץ הבינו כי פתרו מצוקה אחת, אך נקלעו למצוקה אחרת. קול התפילות, הנוקע מבית־הכנסת הפרסי אל הקניין מחריש־אוזניים. בקיץ, כשכל החלונות, אצלנו ואצלם, פתוחים, הרעש הזה, של התפילה, חודר ממש אל תוך הבית, אומרת תיקוה.

ככה כל הקיץ. ב־6 בבוקר אנחנו מתעוררים מהרעש הזה. הילדים בוכים, מתרגזים, כל הבית כועס.

חורש־הסליחות גם בלילה הם ותמיד בקוליות, חודר ממש אל תוך הבית, אומרת תיקוה. **אם עושים ברי־מציאות**